

تحلیل محتوای کمی و کیفی بیانات مقام معظم رهبری

در دیدار با معلمان

تحلیل محتوای کمی و کیفی بیانات مقام معظم رهبری

در دیدار با معلمان

معاونت پـــژوهش و برنامه‌ریـــزی

دفتـــــر مطـــالعات و تحـــقیـــقات

خردادماه ۱۴۰۴

بسم الله الرّحمن الرّحیم

الحمد للّه ربّ العالمین و الصّلاة و السّلام علی سیّدنا و نبیّنا ابی‌القاسم المصطفی محمّد و علی آله الاطیبین الاطهرین المنتجبین سیّما بقیّة اللّه فی الارضین.

مقدمه

خیلی خوش آمدید برادران عزیز، خواهران عزیز! این دیدار سالیانه‌ی ما با معلّمان محترم و مسئولان آموزش‌وپرورش کشور به قصد عرض ارادت به معلّمان است؛ یعنی حقیر مایلم با تشکیل این جلسه و حرفهایی که زده میشود، قدردانی خودم و ارادت خودم به جامعه‌ی معلّمان را به این وسیله ابراز کنم. البتّه این جلسه فرصتی است که برخی از مسائل آموزش‌وپرورش هم مطرح بشود که خب بحمداللّه آقای وزیر، به نظر من، مهم‌ترین مسائل آموزش‌وپرورش را مطرح کردند. این را باید شکرگزار باشیم که در این دوره، بخصوص رئیس‌جمهور محترم، به مسائل آموزش‌وپرورش اهتمام ویژه‌ای ابراز میکنند. بنده بارها تکرار کرده‌ام که ما هر چه برای آموزش‌وپرورش سرمایه‌گذاری کنیم، این در واقع سرمایه‌گذاری است، هزینه نیست؛ مثل ایجاد یک زمینه برای سود چند برابر است. خوشبختانه رئیس‌جمهور محترم به این معنا معتقدند. وزیر محترم هم جزو مدیران برجسته‌ی آموزش‌وپرورش هستند؛ ایشان هم کاملاً با مسائل آموزش‌وپرورش آشنایند. اینها فرصت است. امیدواریم از این فرصتها استفاده بشود.

۱.خوشامدگویی و ارادت به معلّمان •خوش آمدید به برادران و خواهران عزیز •هدف دیدار: عرض ارادت به معلّمان **۲. طرح مسائل آموزش‌وپرورش** •فرصت برای مطرح کردن مسائل •اهمیت موضوعات مطرح شده توسط وزیر ۳. **اهمیت سرمایه‌گذاری در آموزش‌وپرورش** •سرمایه‌گذاری به عنوان یک فرصت • تأکید بر نگرش رئیس‌جمهور نسبت به آموزش‌وپرورش **۴. مدیریت و آشنایی با مسائل آموزشی** •معرفی وزیر محترم و آشنایی ایشان با مسائل •امید به استفاده از فرصت‌ها

]طبق] آنچه ایشان بیان کردند، بعضی از کارها شروع شده، بعضی از کارها بنا است شروع بشود. تأکید من، توصیه‌ی من این است که «پیگیری» را اصل بدانید؛ من همیشه به مدیران و مسئولین کشور این توصیه را دارم. خیلی از مسئولین می‌آیند اینجا، حرفهای

خوبی میزنند، صحبتهای خوبی میکنند لکن خروجی آن حرفها دیده نمیشود. پیگیری کنید که این فکرهای خوب، این نظرات درست و دقیق نسبت به آموزش‌وپرورش یکایک پیگیری بشود و تحقّق پیدا کند. البتّه ما در مورد آموزش‌وپرورش دنبال نتایج کوتاه‌مدّت نیستیم؛ طبیعت آموزش‌وپرورش این نیست، امّا حرکت و روال باید نشان بدهد که ما چه کار داریم میکنیم، به کجا داریم می‌رویم.

تأکید مکرر معظم‌له بر بحث پیگیری تا حصول نتیجه

من دو سه نکته در مورد معلّمین عرض بکنم؛ چند نکته هم راجع به اصل آموزش‌وپرورش یادداشت کرده‌ام که عرض کنم.

مبحث نخست: معلم

در مورد معلّم، یک نکته این است که همه‌ی دستگاه‌های کشور وظیفه دارند معلّم را گرامی بدارند؛ این مسئله‌ی کوچکی نیست، این تعارف نیست؛ این در حرکت عمومی کشور تأثیر دارد. گرامیداشت معلّم لازم است. حالا گرامیداشت، از مساعدتهای معیشتی و مالی و مانند این چیزها ــ که اسم آوردند ــ شروع میشود، تا ساخت افکار عمومی؛ یعنی ما در افکار عمومی باید ابتکاراتی به خرج بدهیم که معلّم یک چهره‌ی زیبای بانشاطِ دوست‌داشتنی‌ای در چشم آحاد مردم باشد، به طوری که اگر به کسی، به جوانی گفتند که در این فهرست شغلها کدام را انتخاب میکنی، نگذارد معلّم را رده‌ی آخر؛ گاهی این‌جوری است. وقتی [معلّمی] جاذبه نداشت، آن که دنبال شغل است، اصلاً به فکر معلّمی نمی‌افتد، مگر مجبور بشود. ما باید بعکس کنیم؛ باید این گرامیداشت به نحوی باشد که در افکار عمومی علاقه‌ی به معلّم و چهره‌نگاری معلّم آن‌چنان باشد که جذّاب باشد؛ مردم معلّم را به صورت یک موجود فعّال، پُرتلاش، بانشاط، موفّق، باافتخار، سرافراز ببینند؛ البتّه اینها راه دارد؛ اینها کارهایی است که با گفتن و تذکّر دادن حل نمیشود، اهل فنّش باید بنشینند [فکر کنند]؛ کار رسانه‌ای لازم دارد، کار هنری لازم دارد؛ فیلم بسازند، کتاب تولید کنند. همچنان که ما درباره‌ی مثلاً یک شهید یک کتاب تولید میکنیم [که وقتی] انسان میخواند عاشق آن شهید میشود، کتاب درباره‌ی رفتار یک معلّم ــ مثلاً به صورت رمان ــ تولید کنیم که وقتی انسان آن کتاب را خواند، عاشق معلّم بشود. پویانمایی، فیلم، سریال، کارهای گوناگونی از این قبیل ــ کارهای رسانه‌ای ــ اینها به عهده‌ی دستگاه‌های دولتی، صداوسیما، دستگاه‌های هنری، وزارت ارشاد و امثال اینها است؛ این

[کارها] باید بشود. چه کسی دنبال کند؟ آموزش‌وپرورش؛ یکی از کارهای آموزش‌وپرورش این است که این را دنبال کند. هدف هم چهره‌نگاری شایسته‌ی معلّم [باشد]. این مطلب اوّل.

۱. ضرورت گرامیداشت معلّم •اهمیت گرامیداشت معلّم در دستگاه‌های کشور •تأثیر این گرامیداشت بر حرکت عمومی کشور **۲. روش‌های گرامیداشت معلّم** •مساعدت‌های معیشتی و مالی •ساخت افکار عمومی مثبت درباره‌ی معلّم **۳. تغییر نگرش نسبت به شغل معلمی** •ضرورت جذابیت شغل معلمی در نظر جوانان •جلوگیری از قرار گرفتن معلّم در رده‌های پایین انتخاب شغلی **۴. ایجاد تصویر مثبت از معلّم** •تلاش برای ارائه‌ی تصویر فعال، پُرتلاش و سرافراز از معلّم •اهمیت کار رسانه‌ای و هنری در این زمینه **۵. نقش رسانه‌ها و دستگاه‌های دولتی** •نیاز به تولید محتوا (کتاب، فیلم، پویانمایی) درباره‌ی معلّم •مسئولیت‌های صداوسیما و وزارت ارشاد در این راستا **۶. وظیفه آموزش‌وپرورش** •پیگیری و نظارت بر اجرای برنامه‌های گرامیداشت معلّم •هدف نهایی: چهره‌نگاری شایسته‌ی معلّم

اگر این کار را ما توانستیم بدرستی انجام بدهیم، اوّلاً خود آن معلّمی که داخل کلاس مشغول درس است، احساس سرافرازی میکند، دیگر احساس خستگی نمیکند؛ ثانیاً ــ همین‌طور که گفتیم ــ آن جوان بااستعدادی که دنبال کار میگردد، جزو اوّلین کارهایی که به ذهنش می‌آید، معلّمی است؛ افراد بااستعداد وارد میدان کار تعلیم میشوند، سطح کار معلّمی بالا میرود. این یک نکته در مورد معلّم.

نتیجه:
احساس سرافرازی معلم
افزایش سطح کار معلمی

نکته‌ی بعدی درک خود معلّم از فعّالیّت و کاری است که مشغول است؛ اینجا دیگر مخاطب، خود شما عزیزان و معلّمین سراسر کشور هستید. معلّم باید این توجّه را داشته باشد که فقط کتاب درسی نیست که او به شاگرد در کلاس درس میدهد؛ معلّم با شیوه‌های گوناگون، دانسته و ندانسته، روی دانش‌آموز خود اثر میگذارد. شما با اخلاقتان، با رفتارتان، با نحوه‌ی حضورتان در کلاس، با نحوه‌ی برخوردتان با دانش‌آموز، با کیفیّت درس دادنتان، با تواضعتان یا تکبّرتان، با نشاط و پشتکارتان یا بی‌حالی و بی‌رغبتی‌تان، روی دانش‌آموز اثر میگذارید و او تحت تأثیر قرار میگیرد. یکی از عوامل تأثیرگذار بر روی شخصیّت جوان و نوجوان عبارت است از «معلّم»؛ همچنان که مادر اثر میگذارد، پدر اثر میگذارد، در یک مواردی و در یک برهه‌ای از زمان، معلّم بیشتر از پدر و مادر روی دانش‌آموز اثر میگذارد. خب، با این درک، با این فهم سر کلاس بروید؛ بدانید چه تأثیری روی مخاطب خودتان دارید. این طبعاً شما را وادار میکند به مراقبتهایی در رفتار خود، در گفتار خود، در نوع عملکرد خود. این هم یک نکته.

۱.تأثیر عمیق معلّم بر دانش‌آموز •معلّم تنها به انتقال محتوای کتاب درسی نمی‌پردازد • .رفتار، اخلاق و نحوه‌ی تعامل معلّم با دانش‌آموز تأثیر بسزایی بر شخصیت و نگرش او دارد **۲. .عوامل مؤثر در تأثیرگذاری** •اخلاق و رفتار: نحوه‌ی برخورد با دانش‌آموزان، تواضع یا تکبر، و ایجاد فضایی مثبت در کلاس • کیفیت تدریس: شیوه‌های تدریس و توانایی برقراری ارتباط مؤثر با دانش‌آموزان • انرژی و انگیزه: نشاط، پشتکار و علاقه‌ی معلّم به تدریس می‌تواند انگیزه‌ای برای یادگیری در دانش‌آموزان ایجاد کند **۳. .نقش معلّم در مقایسه با والدین** •در برخی مواقع، تأثیر معلّم بر دانش‌آموز می‌تواند بیشتر از تأثیر والدین باشد • .این نکته نشان‌دهنده‌ی اهمیت نقش معلّم در شکل‌گیری شخصیت نوجوانان و جوانان است **۴. .لزوم خودآگاهی و مراقبت** •معلّم باید با درک این تأثیر، مراقب رفتار و گفتار خود باشد • .این خودآگاهی می‌تواند به بهبود کیفیت تدریس و تأثیر مثبت بر دانش‌آموزان منجر شود.

۵.دعوت به تفکر و تأمل •از معلّمان خواسته می‌شود تا به تأثیرات خود بر دانش‌آموزان فکر کنند و در جهت بهبود رفتار و روش‌های تدریس خود تلاش کنند.

نکته‌ی آخر در باب معلّم، مسئله‌ی دانشگاه فرهنگیان و مراکز تربیت معلّم است. البتّه [وزیر محترم] توضیح دادند، نکاتی را گفتند که خب بنده هم اطّلاعات متفرّقی از مسائل آن دانشگاه دارم. دانشگاه فرهنگیان مهم است: اوّلاً دانشگاه فرهنگیان متعلّق به آموزش‌وپرورش است؛ اینکه حالا گاهی بین بعضی از محافل صحبت شد که این را ملحق کنند به فلان دانشگاه دیگر، به مصلحت نیست؛ این مال آموزش‌وپرورش است و باید در اختیار آموزش‌وپرورش باشد. دانشگاه فرهنگیان محلّ تربیت همان عنصری است که آن‌همه تأثیرات را دارد. زمان شهید رئیسی (رضوان الله تعالی علیه) برای گزینش، محدودیّتها و ضوابطی تعیین شد؛ نگذارید این ضوابط ضعیف بشود. کیفیّت کار در این دانشگاه باید جوری باشد که ساخت «معلّم تراز و مورد نیاز» در آن ممکن باشد و تحقّق پیدا کند؛ لذا خیلی اهمّیّت دارد. این دانشگاه باید محلّ رفت و آمد برترین اساتید علمی و ایمانی و اخلاقی و رفتاری باشد؛ [باید] شخصیّت‌های برجسته‌ی علمی، شخصیّت‌های برجسته‌ی اخلاقی و فکری و فرهنگی در این دانشگاه رفت و آمد داشته باشند؛ این دانشگاه جای بسیار مهمّی است. بنده مکرّر در سالهای

اهمیت دانشگاه فرهنگیان

۱.وابستگی به آموزش‌وپرورش •دانشگاه فرهنگیان باید تحت نظارت و مدیریت آموزش‌وپرورش باشد و نباید به دیگر دانشگاه‌ها ملحق شود • .این دانشگاه به عنوان مرکزی برای تربیت معلمان، باید به نیازهای خاص نظام آموزشی پاسخ دهد . **.۲تربیت معلم تراز** •کیفیت آموزش در دانشگاه فرهنگیان باید به گونه‌ای باشد که معلمانی با ویژگی‌ها و صلاحیت‌های لازم تربیت شوند • .تأکید بر حفظ ضوابط و محدودیت‌های گزینش معلمان به منظور افزایش کیفیت آموزشی **.۳ .حضور اساتید برجسته** •دانشگاه فرهنگیان باید محلی برای حضور و فعالیت بهترین اساتید علمی، اخلاقی و فرهنگی باشد • .این تعاملات می‌تواند به ارتقاء سطح علمی و اخلاقی دانشجویان کمک کند **.۴ .تأکید بر اصلاح رفتار دانشگاه** •نیاز به تلاش مستمر برای بهبود و تصحیح رفتارها و فرآیندهای موجود در دانشگاه فرهنگیان • همواره باید توجه داشت که این دانشگاه نباید ضعیف شود و باید از ظرفیت‌های آن به بهترین نحو استفاده کرد.

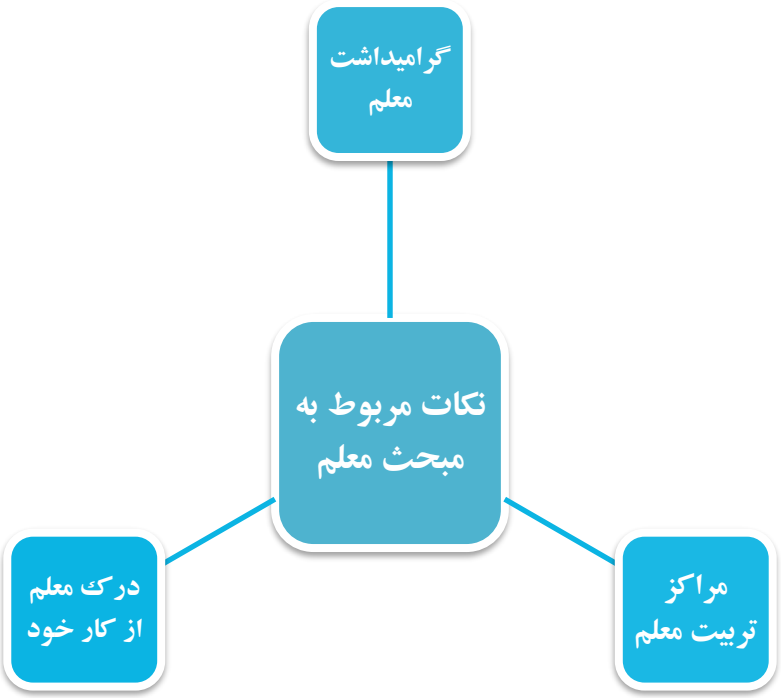
متعدّد روی این دانشگاه تکیه کرده‌ام، الان هم تکیه میکنم و اصرار دارم که نگذارید این دانشگاه ضعیف بشود. هر چه میتوانید در تصحیح رفتار دانشگاه فرهنگیان تلاش کنید. خب، این راجع به معلّم.

دو نکته مهم

۱.دانشگاه فرهنگیان مربوط به آموزش و پرورش است و متعلق به جای دیگر نیست.

۲. حفظ ضوابط دوره شهید رئیسی درخصوص گزینش

راجع به مسائل آموزش‌وپرورش، بنده چند نکته را یادداشت کرده‌ام؛ البتّه حرفهای گفتنی و نکات تذکّردادنی بیشتر از اینها است، که من حالا یک چند نکته را اینجا یادداشت کرده‌ام که عرض کنم به شما.

مبحث دوم: آموزش و پرورش

نکته‌ی اوّل این است که آموزش‌وپرورش یک نهاد حکومتی است. وظیفه‌ی دولت اسلامی است که جوان و نوجوان را تا یک مقطعی لااقل ــ حالا مثلاً تا آخر مقطع دبیرستان ــ با علم، با فن، با حرفه، با معارف، با ایمان بالا بیاورد؛ این، وظیفه است. اینکه در گوشه و کنار، حتّی در خود آموزش‌وپرورش ــ آن‌طور که من از قبل در ذهنم هست ــ زمزمه‌هایی به وجود می‌آید که بخشهایی از آموزش‌وپرورش را بسپریم به این و آن، یعنی یک ملوک‌الطّوایفی درست کنیم در آموزش‌وپرورش، این اصلاً معنی ندارد. حاصل، تربیتِ فکری و فرهنگی نسلِ نو، مربوط به دولت است، وظیفه‌ی دولت است و حقّ دولت است. دولتها هستند که بایستی این کار را انجام بدهند؛ بنشینند بر اساس موازین، بر اساس ارزشها، بر اساس اصول، آموزش‌وپرورش را بسازند و جوانهای کشور را هدایت کنند. اینکه ما فلان سلیقه را، فلان انگیزه را حاکم کنیم [صحیح نیست]. سالهای پیش، مکرّر بعضی از افراد مسئول سطح بالا پیش من می‌آمدند، اصرار [میکردند]؛ دلیلشان هم این است که چون بودجه‌ی آموزش‌وپرورش زیاد است، روی دوش دولت سنگینی میکند. آموزش‌وپرورش افتخار دولت است؛ دولت هر چه بتواند خرج آموزش‌وپرورش بکند، باید افتخار کند. چون هزینه‌ی آموزش‌وپرورش زیاد است، ما بیاییم آموزش‌وپرورش را از دست دولت خارج کنیم؟ به من اصرار میکردند که من موافقت کنم، بنده قاطع رد کردم. اگر در

۱. نهاد حکومتی آموزش‌وپرورش

- آموزش‌وپرورش به عنوان یک نهاد حکومتی، وظیفه‌ای اساسی در تربیت جوانان و نوجوانان دارد. این وظیفه شامل فراهم کردن علم، فن، حرفه و معارف است.

۲. مسئولیت دولت

- دولت اسلامی باید به تربیت فکری و فرهنگی نسل نو بپردازد و این مسئولیت را به عهده گیرد. این امر نه تنها حق دولت است بلکه یکی از وظایف اصلی آن محسوب می‌شود

۳ .مقابله با تفکرات ملوک‌الطوایفی

- هرگونه تلاش برای واگذاری بخش‌هایی از آموزش‌وپرورش به نهادهای غیر دولتی یا خصوصی، به معنای ایجاد نوعی ملوک‌الطوایفی در این حوزه است که نادرست و غیرقابل قبول است.

مراکز تصمیم‌گیری در درون آموزش‌وپرورش کسانی هستند که یک چنین عقیده‌ای دارند، حتماً بایستی عقیده‌شان را عوض کنند. آموزش‌وپرورش مال دولت است، متعلّق به دولت است، زیر کلید دولت است. هم دولت موظّف است و باید پاسخگو هم باشد، و هم افتخار دولت این است که بتواند یک آموزش‌وپرورش خوب را در کشور به وجود بیاورد و رشد بدهد. این نکته‌ی اوّل.

۴. افتخار به هزینه‌های آموزش‌وپرورش

•هزینه‌های بالای آموزش‌وپرورش نباید به عنوان دلیلی برای کاهش مسئولیت دولت در این زمینه تلقی شود. بالعکس، هر چه دولت بیشتر در این حوزه سرمایه‌گذاری کند، باید به آن افتخار کند.

۵. .لزوم تغییر نگرش در تصمیم‌گیری‌ها

•اگر در مراکز تصمیم‌گیری افرادی هستند که اعتقاد به واگذاری آموزش‌وپرورش به نهادهای غیر دولتی دارند، باید دیدگاه خود را تغییر دهند و بر اهمیت دولتی بودن این نهاد تأکید کنند.

۶.پاسخگویی دولت

•دولت نه تنها موظف به ارائه آموزش‌وپرورش با کیفیت است بلکه باید پاسخگو نیز باشد و نتایج اقدامات خود را به جامعه گزارش دهد.

نکته‌ی دوّم در مورد ساختار آموزش‌وپرورش است. عزیزان من! میلیون‌ها دختر و پسر از شش‌ساله تا هجده‌ساله سروکارشان با آموزش‌وپرورش است، در اختیار آموزش‌وپرورشند؛ اگر این نسل نو، این جمعیّت عظیم میلیونی خوب تربیت نشوند، ما پیش خدا و پیش آیندگان چه جوابی داریم؟ ساختار آموزش‌وپرورش باید به نحوی باشد که به معنای واقعی کلمه اینها را از لحاظ علمی ــ علم نافع ــ و از لحاظ فرهنگی و ایمانی و پرورشی تربیت کند. البتّه اینجا یک نمایشگاهی بود، آقایان تنظیم کرده بودند، من قبل از آمدن به جلسه نگاه کردم، دیدم خوشبختانه به برخی از این مسائل مورد نیاز در این ساختار توجّه شده. با دقّت باید این قضیّه دنبال بشود؛ ساختار فعلی و قدیمی آموزش‌وپرورش جوابگو نیست. در برنامه‌ی هفتم، یکی از وظایفی که به عهده‌ی دولت گذاشته شده، طرّاحی ساختار جدید سازمانی آموزش‌وپرورش است؛ این جزو وظایف است که خب کارهایی هم شده و دارد انجام میگیرد. این را مغتنم بشمرید. آموزش‌وپرورش ایران اسلامی ساختار مخصوص به خودش را لازم دارد، با توجّه به همه‌ی جهات. این شکل

مناسب، این قواره‌ی لازم، این ساختار لازم و مورد نیاز را، که حتماً باید تحوّلی باشد و متناسب با نیازها باشد، به بهترین وجهی دنبال کنید.

البتّه نسخه‌ی ترمیم‌شده‌ی سند تحوّل ــ آن‌طور که شنیدم ــ الان در دستور کار است و مشغول مطالعه و کار هستند، خیلی خوب؛ هم این نسخه را به معنای واقعی کلمه ترمیم کنید، هم نقشه‌ی راه انجام این نسخه‌ی تحوّل را ــ که در زمان دولت شهید رئیسی شروع شد، نقشه‌ی راه را تذکّر داده شد، دنبال کردند، کار کردند ــ نگذارید نیمه‌کاره بماند، نگذارید متوقّف بشود. باید با مهارت عمل کرد، باید با تعهّد عمل کرد؛ یعنی آن کسانی که ساختار متناسب آموزش‌وپرورش را دارند تنظیم میکنند، این نیاز را دارند که اوّلاً ماهر باشند، آموزش‌وپرورشی باشند، بشناسند؛ ثانیاً متعهّد باشند؛ متعهّد به دین، متعهّد به استقلال کشور. این ساختار جدید باید بتواند جوان و نوجوان ما را عالِم، باایمان، ایران‌دوست، اهل کار و تلاش، امیدوار به آینده تربیت کند؛ باید بتواند این را از آب دربیاورد.

ساختار آموزش و پرورش

۱.تربیت نسل جوان •میلیون‌ها دختر و پسر در سنین شش تا هجده سال تحت تأثیر آموزش‌وپرورش قرار دارند. تربیت صحیح این نسل مسئولیتی بزرگ است که باید به آن توجه شود **۲. ضرورت تغییر ساختار آموزش‌وپرورش** •ساختار فعلی آموزش‌وپرورش ناکافی است و باید به نحوی طراحی شود که نیازهای علمی، فرهنگی، ایمانی و پرورشی دانش‌آموزان را برآورده کند **۳. وظایف دولت در برنامه هفتم** •یکی از وظایف دولت در برنامه هفتم، طراحی ساختار جدید سازمانی آموزش‌وپرورش است. این تغییرات باید جدی گرفته شوند و به بهترین نحو دنبال شوند.۴. **نسخه ترمیم‌شده سند تحوّل** •توجه به نسخه ترمیم‌شده سند تحوّل آموزش‌وپرورش و پیگیری نقشه‌ی راه آن از اهمیت بالایی برخوردار است. **۵. تخصص و تعهد در طراحی ساختار جدید** • این کار نباید نیمه‌کاره بماند و باید با مهارت و تعهد انجام شود افرادی که مسئول طراحی ساختار جدید آموزش‌وپرورش هستند باید متخصص و متعهد به دین و استقلال کشور باشند.

یک نکته هم در مورد کتاب درسی است. خب، این دو عنصرِ «معلّم» و «کتاب درسی» در کنار هم، در واقع همه‌کاره‌ی آموزش‌وپرورشند. کتاب درسی خیلی مهم است. بنده در باب کتاب درسی، چندین بار تا حالا ــ هم به طور عمومی در این جلسات معلّمان و آموزش‌وپرورشی‌ها، هم در جلسات خصوصی با مسئولین آموزش‌وپرورشِ گذشته ــ توصیه کرده‌ام، تأکید کرده‌ام؛ یک کارهایی هم کرده‌اند؛ حالا فرض کنید مثلاً مِن‌باب‌مثال اسم یک دانشمند اسلامی را داخل کتاب اضافه کنند، یا مثلاً یک چند برگ اسناد لانه‌ی جاسوسی را ــ که ما تذکّر دادیم ــ بیاورند؛ اینها کافی نیست؛ اینها لازم است امّا کافی نیست؛ کتاب بایستی بتواند

دانش‌آموز را پرورش بدهد، بار بیاورد. اوّلاً کتاب باید جذّاب باشد؛ شما الان اگر مراجعه کنید به جوان و نوجوان دانش‌آموز ــ چه در دبستان، چه در دبیرستان ــ می‌بینید که کتاب درسی برایش یک چیز شیرین و جذّاب نیست؛ محتوا باید جذّاب باشد؛ یعنی سنگین‌ترین مباحث علمی را میشود با شیرین‌ترین بیان منعکس کرد؛ این‌جوری است دیگر. خب عمر ما سالها در کار درس و گفتن و شنفتن و مانند اینها گذشته؛ سنگین‌ترین مباحث علمی را میتوان با زبانهای ساده، شیرین و مطلوبِ مستمع بیان کرد. این یک [مسئله]، در مورد محتوا. بعد شکلِ ظاهر؛ قالب کتاب، شکل ظاهری کتاب را با سلیقه، با ابتکار، زیبا، مطابق با اصول زیباشناسی [طرّاحی کنید]. الان این‌جور نیست؛ الان شکل و قالب کتابهای درسیِ ما شکل جذّابی ندارد. بنابراین یکی از موضوعات مهم، مسئله‌ی کتاب درسی است. پس یک موضوع هم شد مسئله‌ی کتاب. آن کسانی که کتاب را تهیّه میکنند، آن مؤسّسه‌ای که موضوعات کتاب را تنظیم میکند و تهیّه میکند، باید صد درصد ایمان دینی و ایمان سیاسی و تعهّد لازم را به اصول و مبانی و ارزشهای اسلام و انقلاب داشته باشد. این‌جور افرادی بیایند و کتاب را تنظیم بکنند. این هم یک نکته.

۱. **معرفی دو عنصر کلیدی**

معلّم و کتاب درسی

۲. اهمیت کتاب درسی

•تأکید بر نقش حیاتی کتاب درسی در آموزش و پرورش

•تجارب و توصیه‌های گذشته در مورد کتاب‌های درسی

۳. ضرورت جذابیت محتوا

- لزوم جذاب بودن محتوا برای دانش‌آموزان •امکان بیان مباحث علمی سنگین به زبان ساده و شیرین

۴. شکل و قالب کتاب

- اهمیت طراحی زیبا و مطابق با اصول زیباشناسی •نقد بر شکل ظاهری فعلی کتاب‌های درسی

۵.تأمین ارزش‌ها و اصول اسلامی

- ضرورت ایمان دینی و سیاسی در تألیف کتاب‌های درسی

•اهمیت تعهد به اصول و مبانی اسلام و انقلاب

دو سه نکته‌ی دیگر هم هست که من دیگر نمیخواهم خیلی تفصیل بدهم. در مورد رشته‌های فنّی‌وحرفه‌ای که یکی از توصیه‌های همیشگی ما است، حالا اشاره کردند که میخواهند رقم را به پنجاه درصد برسانند؛ خوب است، لکن هر چه میتوانید این رشته‌های فنّی‌وحرفه‌ای را و کسانی که در زمینه‌های فنّی کار میکنند، درس میخوانند، زحمت میکشند و زودتر به بازار کار میرسند و بیشتر به درد بازار کار میخورند و [باعث] جلوگیری از بیکاری جوانها میشوند، بیشتر دنبال کنید.

تأکید مجدد بر افزایش رشته‌های فنی و حرفه‌ای

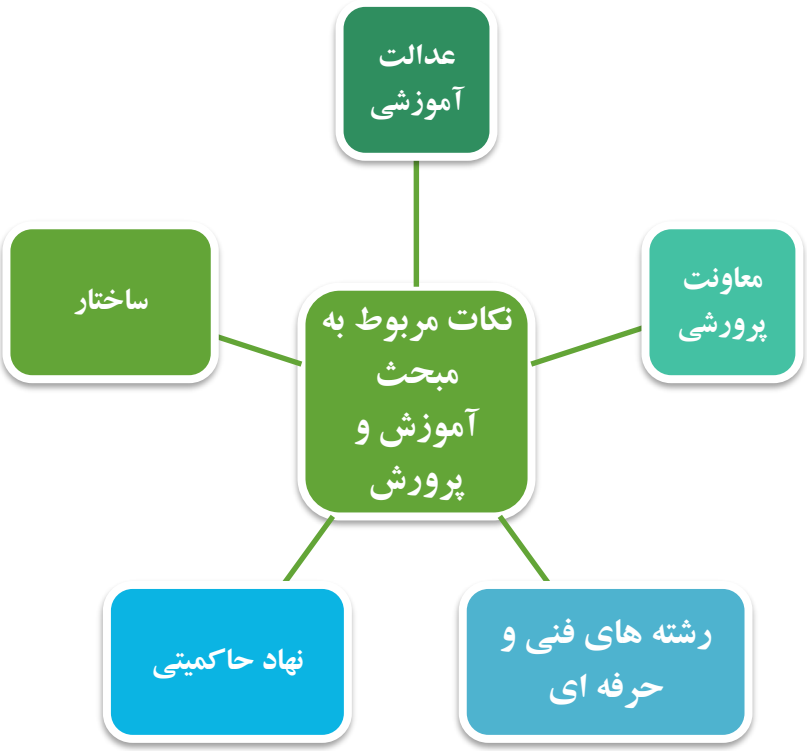
یک نکته، مسئله‌ی عدالت آموزشی است که خب بحمداللّه در زبان مسئولین کشور زیاد تکرار میشود، بنده هم عقیده‌ی راسخ دارم به عدالت آموزشی، امّا توجّه داشته باشید معنای عدالت آموزشی این نیست که ما از استعداد برتر غفلت کنیم. بعضی‌ها در فهم عدالت آموزشی اشتباه میکنند. یک پدیده‌ای مثل سمپاد نیاز کشور است؛ این‌جور پدیده‌ها نیاز کشور است. شما باید بگردید جوان بااستعداد را پیدا کنید، مطابق با استعدادش به او کمک کنید که پرواز کند، رشد کند. بعضی هستند خب میتوانند حرکت بیشتری بکنند، میتوانند با وقت‌گذاری کمتر، سهم بیشتری از دانش را در ذهن خودشان و مغز خودشان جای بدهند؛ اینها را نمیشود رها کرد؛ نمیشود اینها را وادار کرد در همان جریان عمومی حرکت کنند؛ نه، این به هیچ وجه مخالف عدالت آموزشی نیست. عدالت یعنی هر چیزی را بر سر جای خودش گذاشتن؛ این معنای عدالت [است]. آن کسی که توانایی یادگیری بیشتری دارد، به او بیشتر یاد دادن، عدالت است. اگر شما به آن کسی که توانایی یادگیری بیشتر دارد، کمتر یاد دادید، خلاف عدالت رفتار کرده‌اید.

عدالت آموزشی

به آن کسی که توانایی یادگیری بیشتری دارد، بیشتر یاد دادن.

تأکید و توجه به بحث معاونت پرورشی

نکته‌ی آخر هم در مورد مسئله‌ی [معاونت] پرورشی است که جزو حرفهای همیشگی و اصرارهای همیشگی ما است و کسانی با غفلت، با بی‌توجّهی، یک دوره‌ای مسئله‌ی معاونت پرورشی را مغفولٌ‌عنه قرار دادند، حذف کردند، بی‌اعتنائی کردند؛ استدلالهای غلطی هم مطرح کردند در این زمینه که رد شد. خب خوشبختانه امروز من دیدم وزیر محترم راجع به مسائل پرورشی و معاون پرورشی و مانند اینها توضیحاتی دادند؛ این را ان‌شاءاللّه دنبال کنید، به بهترین وجهی این کار انجام بگیرد. اینها راجع به آموزش‌وپرورش.

مبحث سوم: حرف‌های سیاسی اخیر

یک کلمه هم در مورد حرفهایی سیاسی‌ای که این چند روز در فضای منطقه و بین‌المللی مطرح شده، عرض کنیم. بعضی از این حرفهایی که در این سفر رئیس‌جمهور آمریکا به منطقه مطرح شد، اصلاً لایق جواب دادن نیست؛ این‌قدر سطح حرف پایین است که مایه‌ی سرافکندگی گوینده‌ی حرف و مایه‌ی سرافکندگی ملّت آمریکا است؛ آنها را کار نداریم. لکن روی یکی دو جمله باید توجّه بکنیم.

ترامپ گفت که میخواهد از قدرت برای صلح استفاده کند؛ دروغ گفت. ایشان و مسئولان آمریکایی، دولتهای آمریکا از قدرت استفاده کردند برای قتل‌عام غزّه، برای جنگ‌افروزی در هر جایی که بتوانند، برای حمایت کردن از مزدوران خودشان؛ از قدرت این استفاده را کردند. کِی از قدرت برای ایجاد صلح استفاده کردند؟ بله، از قدرت میشود برای صلح و امنیّت استفاده کرد؛ به همین دلیل هم هست که ما به کوری چشم دشمنان، هر روز بر قدرت خودمان و قدرت کشور ان‌شاءاللّه اضافه خواهیم کرد. امّا آنها این کار را نکردند؛ آنها از قدرت استفاده کردند برای اینکه بمب‌های ده‌تنی را بدهند به رژیم صهیونی، بریزد روی سر کودکان غزّه، بیمارستان‌ها، خانه‌های مردم در لبنان و در هر جا که بتواند. این یک نکته.

نکته ۱: نقد سیاست‌های آمریکا و استفاده از قدرت در راستای صلح

۱. اشاره به ادعای ترامپ در استفاده از قدرت برای صلح

۲. واقعیت‌های سیاست‌های آمریکایی

- استفاده از قدرت برای قتل‌عام و جنگ‌افروزی
- حمایت از مزدوران و منافع خود

۳. سئوال از تاریخچه استفاده از قدرت برای صلح

- پرسش درباره زمان‌هایی که آمریکا از قدرت برای ایجاد صلح استفاده کرده است.

۴. تأکید بر افزایش قدرت ملی

- عزم کشور برای افزایش قدرت در برابر دشمنان
- تأکید بر لزوم استفاده از قدرت برای امنیت و صلح

۵. مصداق‌های استفاده نادرست از قدرت

- بمباران غزه و آسیب به غیرنظامیان
- تأثیرات منفی بر مردم لبنان و دیگر مناطق

رئیس‌جمهور آمریکا به این کشورهای عربی یک الگویی را پیشنهاد میکند که به قول خود او، با این الگو این کشورها بدون آمریکا ده روز هم نمیتوانند زندگی کنند؛ این‌جوری گفت دیگر؛ گفت اگر آمریکا نباشد، اینها ده روز نمیتوانند خودشان را نگه دارند؛ آمریکا اینها را نگه میدارد. حالا هم در معاملات خود، در رفتار خود، در پیشنهادهای خود همین الگو را به اینها دارد مجدّداً ارائه میدهد و تحمیل میکند، جوری که اینها بدون آمریکا نتوانند زندگی کنند. مطمئناً این الگو شکست‌خورده است. به همّت ملّتهای منطقه، آمریکا از این منطقه باید برود و خواهد رفت. حتماً در این منطقه آن نقطه‌ی مایه‌ی فساد، مایه‌ی جنگ، مایه‌ی اختلاف، رژیم صهیونی است. رژیم صهیونی که غدّه‌ی سرطانی خطرناکِ مهلکِ این منطقه است، حتماً باید برکنده شود و خواهد شد.

جمهوری اسلامی اصول مشخّصی دارد، منظومه‌ی ارزشی معیّنی دارد، با همه‌ی فرازونشیب‌هایی که در پیرامون ما اتّفاق افتاده، بر این اصول تکیه کرده و کشور را پیش برده. امروز ایران، ایرانِ سی سال قبل و چهل سال قبل و پنجاه سال قبل نیست. امروز به توفیق الهی، به فضل الهی، به کوری چشم دشمنان، به رغم اَنف دیگران، ایران پیشرفت کرده است و چندین برابر این باز هم ان‌شاءاللّه پیشرفت خواهد کرد، و این را همه خواهند دید؛ جوانهای ما، به بهترین وجهی، این را خواهند دید و ان‌شاءاللّه در ساخت ایران اسلامیِ مطلوب همه همکاری خواهند کرد. والسّلام علیکم و رحمةالله و برکاته

نکته۲: نقد الگوی آمریکایی در سیاست‌های منطقه‌ای و تأکید بر اصول جمهوری اسلامی

۱.اشاره به ادعای رئیس‌جمهور آمریکا درباره وابستگی کشورهای عربی به آمریکا

۲. الگوی آمریکایی و وابستگی کشورهای عربی •توصیف الگوی پیشنهادی آمریکا و تأثیر آن بر کشورهای عربی •بیان ادعای رئیس‌جمهور آمریکا درباره ناتوانی این کشورها در زندگی بدون آمریکا

۳. شکست الگوی آمریکایی •تأکید بر شکست این الگو و ضرورت خروج آمریکا از منطقه •اشاره به نقش رژیم صهیونیستی به عنوان عامل فساد و اختلاف **۴. اصول جمهوری اسلامی** •بیان اصول و ارزش‌های جمهوری اسلامی •تأکید بر پیشرفت ایران با تکیه بر این اصول **۵. پیشرفت‌های ایران** •مقایسه وضعیت کنونی ایران با گذشته •امیدواری به پیشرفت‌های بیشتر در آینده

۶. نتیجه‌گیری •تأکید بر همکاری جوانان برای ساخت ایران اسلامی مطلوب •دعوت به اتحاد و همدلی در راستای اهداف جمهوری اسلامی

الف) تحلیل محتوای کمی

۱. تعداد واژگان:

تقریباً ۳۵۰۰ واژه

۲.پرتکرارترین واژگان و مفاهیم:

ردیف	کلمه	فراوانی
۱	آموزش و پرورش	۳۹
۲	معلم	۲۲
۳	ما	۲۱
۴	کتاب	۲۰
۵	دولت	۱۵
۶	من	۱۴
۷	دانشگاه	۱۳
۸	کشور	۱۳
۹	نکته	۱۱
۱۰	آمریکا	۹
۱۱	ساختار	۹
۱۲	عدالت	۹
۱۳	درسی	۸
۱۴	قدرت	۸

ردیف	واژه/مفهوم	اشاره به
۱	معلّم	اهمیت جایگاه معلّم
۲	آموزش‌وپرورش	تمرکز اصلی سخنرانی
۳	دولت	مسئولیت‌پذیری در قبال آموزش
۴	دانش‌آموز	موضوع آموزش مستقیم
۵	ساختار و تحوّل	نیاز به بازنگری سیستمی
۶	دانشگاه فرهنگیان	تربیت معلم و تأکید بر استقلال آن
۷	عدالت آموزشی	تبیین درست از عدالت

ب) تحلیل محتوای کیفی

۱. درون‌مایه کلی

- تقدیر و ارزش‌گذاری نمادین و واقعی از معلمان
- تأکید بر مسئولیت دولت در قبال آموزش
- دعوت به بازنگری در ساختار و محتوای آموزشی
- هشدار نسبت به خصوصی‌سازی آموزش
- دفاع از آموزش رایگان و دولتی به‌مثابه وظیفه حاکمیت
- برجسته‌سازی نقش تربیتی معلمان فراتر از آموزش صرف
- تبیین معنای صحیح از عدالت آموزشی
- انتقاد از سیاست‌های غربی و مواضع آمریکا در سیاست خارجی

۲.مؤلفه‌های بلاغی و سبک‌شناسی

- **مؤلفه** ← تحلیل
- **لحن** ← خطابی، رسمی، همدلانه با معلمان و منتقدانه نسبت به بی‌توجهی‌ها
- **سبک زبانی** ← زبان ترکیبی از علمی-دینی و انگیزشی با بهره‌گیری از واژگان ارزشی
- **کاربرد استعاره/تشبیه** ← "سرمایه‌گذاری در آموزش" به عنوان "سود چند برابری"
- **کاربرد ساختار تکراری** ← با تکرار مفاهیم (معلّم، آموزش‌وپرورش، دولت) انسجام ایجاد شده
- **تأکید بر مصادیق** ← اشاره به دانشگاه فرهنگیان، سند تحول، کتاب درسی، رشته‌های فنی‌حرفه‌ای

۳. مضامین کلیدی

الف) نقش و منزلت معلم

- معلّم باید در افکار عمومی چهره‌ای جذاب و مؤثر داشته باشد.

- تأثیر تربیتی معلّم بیش از پدر و مادر عنوان می‌شود.
- تولید محتوای فرهنگی برای ترویج ارزش معلم (رمان، فیلم، انیمیشن)

ب) ساختار و سیاست آموزشی

- آموزش‌وپرورش نهادی حکومتی است و خصوصی‌سازی آن مردود است.
- تغییر و تحول ساختار آموزشی مطابق با نیازهای ایران اسلامی ضروری است.
- سند تحول آموزش‌وپرورش باید به‌صورت جدی پیگیری شود.

ج) تربیت انسانی چندبعدی

- تربیت علمی، اخلاقی، ایمانی، فرهنگی هدف اصلی است.
- تمرکز بر تربیت افراد اهل کار، با ایمان و وطن‌دوست.

د) عدالت آموزشی و استعدادهای برتر

- تعریف عدالت به‌مثابه "قرار گرفتن هر چیز در جای خود."
- تأکید بر شناسایی و پرورش استعدادهای خاص (مانند سمپاد)

ه) تهدیدات بیرونی و سیاست خارجی

- نقد آمریکا و رژیم صهیونیستی
- دفاع از قدرت‌سازی داخلی برای صلح و امنیت

۴. دسته‌بندی تحلیل این سخنرانی به چند محور اصلی

۱ .تقدیر از معلمان و جایگاه آنان

- تأکید بر ارزش و جایگاه معلمی به‌عنوان یکی از ارکان اساسی تربیت نسل آینده .
- لزوم گرامیداشت معلمان در ابعاد مختلف، از جمله معیشتی، اجتماعی و فرهنگی .
- ضرورت ایجاد چهره‌ای جذاب و بانشاط از معلم در افکار عمومی تا افراد بااستعداد به این حرفه جذب شوند .

۲ .نقش تربیتی معلمان

- معلمان نه‌تنها انتقال‌دهنده دانش، بلکه الگوی اخلاقی و رفتاری برای دانش‌آموزان هستند .
- تأثیرپذیری دانش‌آموزان از رفتار، گفتار و حتی حالات روحی معلمان .
- لزوم مراقبت معلمان از عملکرد خود به دلیل تأثیر عمیق بر شکل‌گیری شخصیت دانش‌آموزان .

۳ .دانشگاه فرهنگیان و تربیت معلم

- تأکید بر اهمیت دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان مرکز اصلی تربیت معلمان تراز انقلاب اسلامی .
- ضرورت حفظ استقلال این دانشگاه و جلوگیری از ادغام آن با سایر مراکز آموزشی .
- لزوم حضور اساتید برجسته علمی، اخلاقی و دینی در این دانشگاه .

۴ .تحول در ساختار آموزش‌وپرورش

- آموزش‌وپرورش یک نهاد حکومتی است و نباید به بخش‌های خصوصی یا نهادهای غیردولتی واگذار شود .
- ضرورت بازنگری در ساختار آموزشی برای پاسخگویی به نیازهای جدید جامعه .
- پیگیری سند تحول بنیادین آموزش‌وپرورش و جلوگیری از توقف آن .

۵ .کتاب‌های درسی

- کتاب‌های درسی باید جذاب، علمی و هماهنگ با ارزش‌های اسلامی باشند .
- انتقاد از شکل و محتوای فعلی کتاب‌ها و ضرورت بازنگری در آنها .
- تأکید بر اینکه تنظیم‌کنندگان کتاب‌ها باید متعهد به اصول انقلاب اسلامی باشند .

۶ .عدالت آموزشی و رشته‌های فنی‌وحرفه‌ای

- عدالت آموزشی به معنای توجه به استعدادهای برتر (مانند سمپاد) و همچنین حمایت از دانش‌آموزان محروم است .
- توسعه رشته‌های فنی‌وحرفه‌ای برای کاهش بیکاری و نیاز بازار کار .

۷ .معاونت پرورشی

- انتقاد از کمرنگ شدن فعالیت‌های پرورشی در سال‌های گذشته .
- ضرورت احیای این معاونت برای تربیت دینی، فرهنگی و اخلاقی دانش‌آموزان .

۸ .موضع‌گیری سیاسی

- پاسخ به ادعاهای رئیس‌جمهور آمریکا درباره خاورمیانه و رد ادعای استفاده آمریکا از قدرت برای صلح .
- تأکید بر اینکه رژیم صهیونیستی غده سرطانی منطقه است و باید از بین برود .
- بیان پیشرفت‌های ایران علیرغم فشارهای دشمنان و امیدواری به آینده بهتر.

ایران، چندین برابر امروز پیشرفت خواهد کرد

جمهوری اسلامی اصول مشخّصی دارد، منظومه‌ی ارزشی معیّنی دارد، با همه‌ی فرازونشیب‌هایی که در پیرامون ما اتّفاق افتاده، بر این اصول تکیه کرده و کشور را پیش برده. امروز ایران، ایرانِ سی سال قبل و چهل سال قبل و پنجاه سال قبل نیست. امروز به توفیق الهی، به فضل الهی، به کوری چشم دشمنان، به رغم آنف دیگران، ایران پیشرفت کرده است و چندین برابر این باز هم ان شاء اللّه پیشرفت خواهد کرد، و این را همه خواهند دید؛ جوانهای ما به بهترین وجهی، این را خواهند دید و ان شاء اللّه در ساخت ایران اسلامیِ مطلوب همه همکاری خواهند کرد.

◄ ۱۴۰۴/۲/۲۷ | بیانات رهبر انقلاب در دیدار معلمان

KHAMENEI.IR

ساخت «معلم‌تراز» در دانشگاه فرهنگیان باید تحقق پیدا کند

دانشگاه فرهنگیان... مال آموزش‌وپرورش است و باید در اختیار آموزش‌وپرورش باشد. دانشگاه فرهنگیان محلّ تربیت همان عنصری است که آن همه تأثیرات را دارد... کیفیّت کار در این دانشگاه باید جوری باشد که ساخت «معلّم تراز و مورد نیاز» در آن ممکن باشد و تحقّق پیدا کند؛ لذا خیلی اهمّیّت دارد. این دانشگاه باید محلّ رفت و آمد برترین اساتید علمی و ایمانی و اخلاقی و رفتاری باشد؛ [باید] شخصیّت‌های برجسته‌ی علمی شخصیّت‌های برجسته‌ی اخلاقی و فکری و فرهنگی در این دانشگاه رفت و آمد داشته باشند... نگذارید این دانشگاه ضعیف بشود. هر چه میتوانید در تصحیح رفتار دانشگاه فرهنگیان تلاش کنید.

